

GAB

Goudse Adviesraad voor mensen met een Beperking

info@gabgouda.nl www.gabgouda.nl Tel. 06-55822423

Aan de leden van de gemeenteraad van Gouda

Gouda, 6 februari 2022.

Betreft: Reactie op uitvoering VN-verdrag Handicap: Lokale Inclusie Agenda

Geachte leden van de gemeenteraad,

De GAB is blij dat er een lokale Inclusie agenda ligt, hiermee laat de gemeenteraad zien de gelijkwaardige behandeling van mensen met een handicap van belang te vinden. Deze lokale Inclusie agenda is tot stand gekomen na een unaniem aangenomen motie in 2019. In 2016 werd een motie met dezelfde strekking ook met unanieme stemmen aangenomen.

Het VN-verdrag handicap betreft alle levensterreinen, in deze LIA worden vooral de stappen op het terrein van de toegankelijkheid van de leefomgeving duidelijk, onder andere door de aanstelling van een coördinator toegankelijkheid.

Een mooie 1^e stap naar inclusief onderwijs is het BSO+.

De ontwikkeling op basis van het VN-verdrag is nooit klaar. De GAB zit deze agenda dan ook als een startpunt en doet aanbevelingen voor het vervolg.

Bijgaand onze reactie op de agenda, we gaan eerst in op de hoofdlijnen van de agenda, en vervolgens gaan we per pagina wat specifiek in op de verschillende thema's.

Met vriendelijke groet,

Namens de Goudse Adviesraad voor mensen met een Beperking,

Margit Ph. H. van Hoeve
Voorzitter a.i.

Reactie Goudse adviesraad voor mensen met een beperking op de lokale Inclusie agenda uitvoering VN-verdrag Onbeperkt meedoen. December 2021.

Adviezen op hoofdlijnen

1. Gebruik de handreikingen van de VNG om een integrale visie verder vorm te geven

De GAB ziet graag dat er per thema een visie wordt ontwikkeld samen met ervaringsdeskundigen, gebaseerd op de uitgangspunten van het VN-verdrag, namelijk gelijkheid, autonomie, solidariteit en participatie.

Deze uitgangspunten moeten in praktijk gebracht worden in de uitvoering van het VN-verdrag en kunnen als toetssteen gebruikt worden bij het maken van de LIA.

De VNG heeft een goede handleiding ontwikkeld om te komen tot een integrale visie op alle levensdomeinen. Ook heeft de VNG een instrument Monitor VN-verdrag Handicap ontwikkeld om de knelpunten en behoeften van mensen met een beperking in kaart te brengen.

De GAB adviseert de handreikingen van de VNG te gebruiken bij de verdere vormgeving van de lokale Inclusie agenda.

2. Formuleer concrete knelpunten, doelen en meerjarenplanning

Om stappen te kunnen zetten richting de uitvoering van het verdrag adviseert de GAB om duidelijke knelpunten te formuleren en op basis daarvan doelen te formuleren die in een meerjarenplanning opgenomen worden.

Een voorbeeld. In 2019 in het kader van de 'Gouda, Niks Mis Mee dag' heeft de GAB een inventarisatie gedaan bij zeker 170 ondernemers in de binnenstad in Gouda. Dit heeft concrete knelpunten opgeleverd op basis waarvan vragen zijn gesteld aan de gemeente en voorstellen zijn gedaan voor verbetering. In dit plan zou dat benoemd kunnen worden: 'Er zijn knelpunten geïdentificeerd en voorstellen gedaan aan de gemeente. De gemeente gaat daar in de komende jaar samen met de GAB mee aan de slag.

3. Borg Ervaringsdeskundigheid in beleid en uitvoering

Het betrekken van ervaringsdeskundigen in het beleidsproces en in de uitvoering van het verdrag is een basisverplichting uit het verdrag. We missen de uitwerking hiervan.

De formele adviesraden zijn niet voldoende hiervoor.

Aan de GAB wordt een grote rol toegekend, die de GAB graag op zich neemt, maar om deze rol goed uit te kunnen voeren is het nodig dat de GAB gefaciliteerd wordt, zowel in mankracht, geld en een duidelijke positie.

4. Bestendig en verbreed de coördinator toegankelijkheid

De coördinator toegankelijkheid fysieke leefomgeving gaat zich bezighouden met de fysieke leefomgeving. De GAB stelt voor om de taken van deze coördinator uit te breiden naar het bevorderen van de toegankelijkheid van voor het publiek bestemde gebouwen. Het zou nog beter zijn als deze coördinator zich bezig gaat houden met de uitvoering van de lokale Inclusie agenda/het VN-verdrag handicap, en daarbij nauw samenwerkt met ervaringsdeskundigen, waaronder de GAB. Laat hem/haar tegelijkertijd het aanspreekpunt zijn over het VN-verdrag.

5. Ga uit van de vraag i.p.v. het aanbod

Het valt ons op dat in de agenda veelal is geredeneerd vanuit de gemeente, vanuit het aanbod. Wat doet de gemeente allemaal al, waar zijn ze mee bezig. Terwijl het vertrekpunt moet zijn: behoeften en wensen/problemen van mensen met een beperking in Gouda. Wat hebben zij nodig, wat moet er

voor hen verbeterd worden zodat zij in een gelijkwaardige positie worden gebracht als mensen zonder beperking.

De gemeente geeft aan dat er input is opgehaald in de 4 themasessies die in de zomer zijn gehouden.

De GAB is zelf ook aanwezig geweest bij deze themasessies.

De opkomst voor de themabijeenkomst was mager, mede omdat de bijeenkomsten in de zomervakantie gehouden zijn.

Toch worden de knelpunten in de LIA gebaseerd op deze themabijeenkomsten.

De GAB vraagt zich af of deze basis voldoende is om een uitvoeringsplan VN-verdrag te maken.

Een tweede vraag die de GAB heeft, is of de acties die in de lokale Inclusie agenda worden beschreven, mede bedacht zijn door ervaringsdeskundigen c.q. de deelnemers aan de themabijeenkomsten.

6. Koppel de tweejaarlijkse monitor aan de LIA

Er zal tweejaarlijks een monitor gedaan worden. Maar deze monitor lijkt niet gekoppeld te zijn aan de LIA. Uiteraard moet de monitor opgenomen worden in de 2 jaarlijks terugkerende LIA, die elke 2 jaar geactualiseerd dient te worden en opnieuw vastgesteld.

Monitoren is nodig maar ook is van belang een heldere duiding van de zaken die je gaat monitoren.

Om te monitoren zullen concrete ijkpunten moeten worden geformuleerd, deze moeten vooraf goed worden doorgesproken, ook met de GAB/ervaringsdeskundigen.

Vragen en aanbevelingen per pagina

Voorwoord Pagina 3

Laatste alinea: *wij gaan meer advies vragen*. Dit klinkt mooi, maar geeft weinig zekerheid. Aan wie wordt meer advies gevraagd? Hoe wordt dat ingebed in de werkwijze van de gemeente? En wat doet men dan met de adviezen? Het gaat om een betekenisvolle inbreng.

Pagina 5

Bij nieuw beleid moet de gemeente wel altijd direct rekening houden met de positie van mensen met een beperking.

We zouden hieraan toe willen voegen: *waarbij hun betrokkenheid dient te worden georganiseerd.*

Ouderen en mensen met een beperking zijn zo lang mogelijk zelfredzaam en participeren in de samenleving.

De groepen ouderen en mensen met een beperking moeten los van elkaar benaderd worden. Hun behoeften kunnen verschillen, zeker als het gaat om de groep mensen die levensbreed en levenslang hulpmiddelen en voorzieningen nodig hebben.

De GAB pleit ervoor om deze groep apart te benoemen en apart beleid te maken voor deze groep, vergelijkbaar met het beleid voor jongeren en ouderen.

Acties die geschetst worden moeten leiden tot meer inzicht in de Goudse opgaven zodat de aanpak in de komende jaren steeds concreter bijdraagt aan onbeperkt meedoen voor iedereen.

Kan de gemeente dit wat meer specificeren? Welke acties moeten worden uitgevoerd met welk concreet resultaat?

Pagina 8

Stip op de horizon: inwoners worden vanaf het begin betrokken bij het ontwerp.

Hoe worden de huidige knelpunten opgelost in de bestaande bouw en leefomgeving?

Pagina 9

Hoe wordt de Omgevingsvisie vertaald naar de uitvoering?

In samenspraak met de GAB wordt gekeken of er knelpunten aangepakt moeten worden.

Kan de gemeente dit concreet maken met data en concrete afspraken met de GAB?

De afgelopen jaren zijn veel initiatieven ontstaan en gerealiseerd.

Er zijn enkele speeltuinen in Gouda gedeeltelijk toegankelijk en bruikbaar door mensen/kinderen met een beperking. Er is bij één social sofa rekening gehouden met een plek voor rolstoelgebruikers.

Heeft de gemeente de ambitie om meer speeltuinen en voorzieningen in de openbare ruimte toegankelijk te maken voor mensen met een beperking?

De deur staat voor iedereen open in publiek toegankelijke gebouwen

De gemeente heeft de ambitie om de voor publiek toegankelijke gebouwen, waarvoor zij verantwoordelijkheid heeft, optimaal toegankelijk te maken voor bezoekers.

De GAB is blij met deze ambitie.

Welke ambitie heeft de gemeente ten aanzien van openbare locaties die niet tot het vastgoed van de gemeente behoren?

Pagina 10

Het Cultuurhuis is op dit moment niet volledig toegankelijk omdat de entree ontsloten wordt door 2 zware deuren en een goed zichtbare en bereikbare bel naast de entreedeur ontbreekt.

Heeft de gemeente het voornemen om de entree van het Cultuurhuis toegankelijk te maken?

Inclusief onderwijs:

De toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking van schoolgebouwen is grotendeels geregeld in het bouwbesluit.

De GAB wil erop wijzen dat de regels in het bouwbesluit onvoldoende zijn om goede toegankelijkheid te realiseren. In haar advies over het integraal huisvestingsplan uit 2019 heeft de GAB toegelicht welke toegankelijkheidsnormen gehanteerd zouden moeten worden.

Kan de gemeente de adviezen van de GAB over het integraal huisvestingsplan meenemen in het kader van de lokale inclusie agenda?

Wat gebeurt er met de bestaande schoolgebouwen die nu niet toegankelijk zijn?

Op Pagina 10 staat dat de GAB betrokken is bij het opstellen van het Uitvoeringsplan 1e tranche IHP 2020-2024.

Dit klopt niet, wij zijn hier niet bij betrokken.

Bij renovatie van oude schoolgebouwen wordt door het toetsingskader toegankelijkheid zoveel mogelijk meegenomen.

De GAB vraagt zich af wie hier in meekijkt?

In 2022 zou in het breed bestuurlijk overleg een interactief gesprek worden georganiseerd om te leren van de ervaringen.

Is daarin een toegankelijkheidsexpert bij?

Pagina 11

Er bestaat op dit moment geen beleid voor de inrichting van de openbare ruimte voor mensen met een visuele beperking (bijvoorbeeld het aanleggen van geleide lijnen). Waardoor er ad hoc geleide lijnen worden aangebracht of weggehaald, of op barrières/dood lopen.

Kan de gemeente in samenspraak met ervaringsdeskundigen beleid ontwikkelen op dit onderwerp?

Uit de inventarisatie van de *Gouda Niks Mis Mee Dag* is duidelijk naar voren gekomen dat de openbare toiletvoorzieningen met aangepaste toiletten in Gouda onvoldoende is.

Er is gevraagd op basis van de Niks mis mee inventarisatie om een gezamenlijk beleid m.b.t. toiletvoorzieningen op te stellen.

De GAB zou graag samen met de gemeente komen tot een gedragen beleid op dit punt.

De bushaltes hebben in de hele stad een verhoogde instap.

Betekent dit dat alle bushaltes in de stad toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers en zij zonder problemen in de bus kunnen komen?

Aangenaam wonen voor iedereen

Het gaat hier met name om wonen voor ouderen of mensen met een psychische kwetsbaarheid.

In de woonzorgvisie waar wij advies over hebben uitgebracht, is de groep mensen met een fysieke beperking niet belicht.

Kan de gemeente de groep mensen met fysieke beperkingen die zelfstandig willen wonen, in beeld brengen qua aantallen en behoeften en hier beleid op maken?

De bedoeling is dat oud en jong, met en zonder zorg, langer zelfstandig in Gouda kan wonen.:

Voor mensen met fysieke beperkingen gaat het veel meer om het vinden van een zelfstandige aangepaste woonruimte.

Pagina 12

Een monumentale binnenstad.

Voor de horeca is het vormgeven aan Inclusie en toegankelijkheid nog vaak een vraagstuk, zo werd tijdens de thematafels aangegeven.

Wat gaat de gemeente doen om dit vraagstuk op te lossen?

Pagina 13

Wat wordt met de input aan de voorkant gedaan?

Toch lukt het in de uitvoering soms niet om een gebouw toegankelijk genoeg te maken/ontwerpen.

Helaas zijn hier inderdaad een aantal voorbeelden van, zoals het Cultuurhuis, het Groenhovenbad, de Walvis en Cinema Gouda.

In de agenda wordt aangegeven dat de gemeente geen zeggenschap heeft over de gebouwen van derden. En dat zij deze eigenaren wil betrekken door een gerichte communicatiecampagne.

Waarom gebruikt de gemeente niet het gemeentelijke subsidiebeleid en het vergunningenbeleid om voorwaarden te stellen voor toegankelijkheid?

2.4 Wat gaat versterkt worden?

De richtlijnen van de LIOR zijn niet altijd voldoende om toegankelijkheid te waarborgen.

Kan de gemeente in samenspraak met de GAB nagaan of de LIOR aangevuld/aangepast moet worden?

In 2022 wordt ook onderzoek gedaan naar de verbetering van toegankelijkheid van publieke gebouwen. Focus ligt op uitvoering van kosteneffectieve maatregelen.

Wat wordt daaronder verstaan?

Wordt de GAB betrokken bij dit onderzoek?

Pagina 16

Alles wat in dit hoofdstuk beschreven wordt is al bestaand beleid in het sociaal domein. Dit wordt nu gebracht onder de paraplu van het VN-verdrag handicap.

Wat voor verschil gaat de gemeente in het sociaal domein maken voor mensen met een beperking om te voldoen aan de uitgangspunten van het VN-verdrag?

1 toegang voor alle sociale hulpvragen

Jongeren worden genoemd als aparte groep waar integrale ondersteuning geboden wordt.

De GAB pleit ervoor om ook mensen met een fysieke beperking als aparte groep te zien die integrale ondersteuning op maat nodig hebben.

Levert de Wmo ondersteuning op maat? Worden er bijvoorbeeld aangepaste sportvoorzieningen op maat verstrekt?

Heeft de gemeente het verhuisconvenant en het maatwerkconvenant betreffende Wmo hulpmiddelen van de VNG gesloten?

Bij de bouw van de Walvis en van Noord zou nadrukkelijk rekening gehouden zijn met toegankelijkheid voor de bezoekers. Dit is ten dele correct. De entree van de Walvis is niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

De buurtservicecentra zijn een ontmoetingsplek/wijkeethuis voor alle inwoners in het betreffende stadsgebied. Maar er zijn slechts 3 buurtservicecentra in Gouda hetgeen betekent dat je van ver moet komen om het buurtcentrum in jouw stadsdeel te bereiken. Voor mensen met een mobiliteitsbeperking is dit vaak niet te doen.

Hoe houdt de gemeente hier rekening mee?

Pagina 17

Thuisafgehaald komt in 2022 in Gouda.

Dit is een mooi initiatief, maar het zorgt niet voor eigen regie van mensen met een beperking, die zelf willen bepalen wat ze eten en hoe het wordt klaargemaakt.

In april 2020 heeft de GCR een advies uitgebracht waarin zij pleiten voor meer maatwerk in de maaltijdverzorging van mensen met een levenslange en levensbrede hulpvraag.

Kan de gemeente dit advies betrekken in de lokale Inclusie agenda?

Mantelzorg

Heeft de wethouder wel eens aan de Goudse mantelzorgers gevraagd aan welke ondersteuning zij behoefte hebben?

Toegankelijk vervoer

R-net is voor iedereen toegankelijk. Dit klopt niet: er zijn nog steeds stations die niet zelfstandig toegankelijk zijn.

Bushaltes: veel bushaltes, met name in de binnenstad, zijn niet toegankelijk.

Welke stappen gaat de gemeente zetten om het openbaar vervoer toegankelijk te maken?

Hoe staat het met de tevredenheid van gebruikers over het collectief vervoer?

Pagina 18

Inwoners met een beperking kunnen via de Wmo een aanvraag doen, dat klopt. Maar de criteria om in aanmerking te komen voor collectief vervoer of een vervoermiddel zijn steeds meer aangescherpt in het kader van bezuinigingen.

ANWB automaatje: dit is een goed initiatief, maar niet geschikt voor rolstoelgebruikers.

Leerlingenvervoer: hoe staat het met de tevredenheid over het leerlingenvervoer? Heeft de gemeente onderzoek gedaan naar de ervaringen van gebruikers?

Pagina 19

Kansengelijkheid, ook voor mensen met een beperking

Hier wordt het armoedebeleid uitgelegd.

Mensen met een levenslange en levensbrede beperking hebben echter vaak veel meer (handicap-gerelateerde) kosten dan iemand zonder deze beperkingen.

Welk beleid heeft de gemeente voor deze groep?

Pagina 21:

Heel veel acties die hier genoemd worden is reeds voorgenomen beleid dat toevallig soms past binnen de uitgangspunten van het VN-verdrag maar er soms ook helemaal niets mee te maken heeft.

Inclusie en toegankelijkheid meenemen in nieuwe inkoop Midden-Holland

Vanuit de gedachte van inclusie en het VN-verdrag moet gekeken worden naar de nieuwe inkoop en contracten.

Wat wordt hiermee precies bedoeld?

In de algemene subsidieverordening Gouda en in de subsidiebeschikkingen wordt al aandacht gevraagd voor het VN-verdrag.

Kan dit toegelicht worden?

Pagina 28

Binnen de gemeente zijn er een aantal websites, applicaties en apps die ook aan de

toegankelijkheidsvereisten moeten voldoen maar die nog niet op orde zijn. Dit zal nog enige tijd duren.

Binnen welke termijn gaat de gemeente dit verbeteren? Vanaf juni 2021 had dit op orde moeten zijn volgens het besluit digitale Toegankelijkheid.
Betrekt de gemeente ervaringsdeskundigen bij de verbetering van de digitale toegankelijkheid?

Pagina 30

De aangepaste toiletten in het huis van stad.

De deuren van het toilet moeten zelfstandig in beweging worden gebracht.

De deuren van het aangepaste toilet zijn niet zelfstandig te openen voor mensen in een rolstoel. Ook de garderobe deuren naar de toiletruimtes zijn niet zelfstandig te openen.

Ook werknemers komen ontoegankelijke deuren tegen. Tot 2 hoog komt de lift in een open ruimte. Boven in een hal met zware trek of duwdeuren

Twee jaar geleden heeft de GAB een rondleiding gedaan met het hoofd facilitair en gewezen op deze knelpunten. De oplossing is besproken om de deuren elektronisch te maken. Tijdens een geplande renovatie zouden deze punten me genomen worden maar dit is niet gerealiseerd.

Wanneer worden de knelpunten in het Huis van de stad opgelost?

Pagina 31

Om dit te realiseren organiseert afdeling HRM diverse trainingen voor werknemers en activiteiten via intranet.

Wordt dit samen met de GAB gedaan?

Overzicht investeringen

Regeling pilot kleine aanpassingen bij clubs en verenigingen

Omdat ook ondernemers welwillend zijn om aanpassingen te realiseren maar kampen met de financiële consequenties hiervan, pleit de GAB ervoor deze regeling ook open te stellen voor ondernemers.